

Hiểu thêm về Nóng Lên Toàn Cầu

Những khái niệm cơ bản trước khi chúng ta bắt đầu chiến dịch.

✓ Nóng lên toàn cầu là gì?

- Hiện tượng nhiệt độ trung bình của bề mặt của Trái Đất tăng lên được gọi là nóng lên toàn cầu. Sự tăng nhiệt độ này làm cho các luồng gió và hải lưu điều hòa nhiệt độ Trái Đất thay đổi, dẫn đến biến đổi khí hậu toàn cầu.
- Nhiệt độ trung bình trên Trái Đất đã tăng 0,8°C từ năm 1880, phần nhiều là trong những thập kỷ gần đây. Hai thập kỷ cuối thế kỷ 20 nóng nhất trong 400 năm trở lại.
- Những nơi lạnh nhất trên Trái Đất cũng đã nóng lên. Nhiệt độ trung bình tại Alaska, bắc Canada, và bắc Nga tăng nhanh gấp đôi mức trung bình toàn cầu.

Suy nghĩ: Nóng lên toàn cầu là gì? Tại sao nó lại đáng lo ngại? Bạn có liên quan không?

✓ Nguyên nhân chính?

Bầu khí quyển Trái Đất được tạo thành từ các khí như CO₂, những khí này giữ năng lượng mặt trời lại trong một quá trình được gọi là *hiệu ứng nhà kính*. Quá trình này cần cho sự sống trên Trái Đất. Tuy nhiên, khi lượng khí này tăng lên, quá nhiều nhiệt bị giữ lại, dẫn đến nhiệt độ không khí tăng lên.

- Nguyên nhân chính của việc tăng CO₂ trong không khí là sự đốt cháy của các nhiên liệu hóa thạch như than đá, dầu và khí đốt để lấy năng lượng.
- Từ năm 1990, lượng thải hàng năm của CO₂ và các loại khí nhà kính khác đã tăng lên khoảng 20%.

Suy nghĩ: Chúng ta biết rằng nóng lên toàn cầu là mối hiểm họa cho sự sống trên Trái Đất. Các nhà khoa học lại biết được nguyên nhân dẫn đến nó. Trong khi chúng ta hiểu được vấn đề, và nguyên nhân của nó, theo bạn tại sao chặn đứng nóng lên toàn cầu lại là một việc khó khăn?

✓ Ảnh hưởng của nóng lên toàn cầu?

Các nhà khoa học đang theo dõi sự biến đổi khí hậu để đánh giá các tác động hiện tại và trong tương lai của nóng lên toàn cầu. Dựa trên các mô hình hiện có, ảnh hưởng của nóng lên toàn cầu có thể bao gồm:

- Mức nước biển toàn cầu sẽ nâng lên hơn 6m bởi vì băng tan ở Nam Cực và Greenland, các khu vực ven biển trên khắp thế giới sẽ bị phá hủy.
- Một vài khu vực sẽ hứng chịu nhiều mưa hơn trong khi một những khu vực khác sẽ trải qua những đợt hạn hán ngày một tăng lên và lan rộng. Bởi vì môi trường sống ở các khu vực thay đổi, hệ sinh thái cũng sẽ bị biến đổi và nguy cơ tuyệt chủng của rất nhiều loài sinh vật sẽ tăng lên.

Suy nghĩ: Bạn có nghĩ rằng nóng lên toàn cầu là một vấn đề nghiêm trọng không? Bạn nghĩ rằng con người có thể làm gì để ngăn chặn nó? Bạn có thể làm gì để thay đổi cách sống của mình?

Glossary

Global Warming - The increase in the average temperature of the Earth's air and oceans.

Conservation - The preservation of natural resources.

Carbon emissions - Carbon that is released into the air through the burning of fossil fuels such as coal, gas, or oil.

Fossil fuel - An energy rich deposit of coal or petroleum that is the fossilized remains of dead plants and animals.

Carbon Dioxide (CO₂) - A gas that is produced by all animals and plants during respiration and used by plants during photosynthesis. Carbon Dioxide is also the by-product of burning fossil fuels.

Greenhouse effect - When certain gases in Earth's atmosphere trap energy from the sun, if the amount of gases in the atmosphere increases too much, excess heat is trapped, causing global temperatures to increase.

Greenhouse gases - Components in Earth's atmosphere — including water vapor, carbon dioxide, methane, nitrous oxide, and ozone — that contribute to the greenhouse effect. These gases help keep the sun's light energy close to Earth rather than reflecting back into space. Without greenhouse gases, Earth would be too cold to live on.

Ozone v. Warming

Cần lưu ý một điều quan trọng là **hiện tượng nóng lên toàn cầu** hoàn toàn tách biệt với **sự suy giảm tầng ozone**.

Sự suy giảm tầng ozone nói đến hiện tượng mỏng dần của lớp ozone trong tầng bình lưu, tầng này nằm ở độ cao vào khoảng 10 đến 50 km trên mực nước biển. Sự suy giảm của lớp ozone tạo điều kiện cho các bức xạ có hại xâm nhập bề mặt Trái Đất. Chúng ta đã thành công trong việc khắc phục lỗ thủng tầng ozone ở Nam Cực.

Mặt khác, **nóng lên toàn cầu** lại muốn nói đến sự gia tăng nhiệt độ trung bình của Trái Đất.

“ Bạn thân mến,

Trái Đất, ngôi nhà duy nhất của chúng ta, đã được 4,6 tỉ năm tuổi. Suốt thời gian này, muôn vạn những vận động và biến đổi đã tạo ra một Trái Đất kỳ diệu như ngày nay. Và điều kỳ diệu nhất là Trái Đất đã nuôi dưỡng sự sống cho biết bao sinh vật, trong đó có loài người. Ngôi nhà của chúng ta là nơi duy nhất hiện nay trong vũ trụ ẩn chứa sự sống.

200.000 năm trước, *Homo Sapiens* (loài người tinh khôn) hình thành sau 6,5 triệu năm tiến hóa, và từ đây chúng ta có được đặc ân sinh sống trên hành tinh tuyệt vời này. So với những sinh vật khác, chẳng hạn loài khủng long đã từng thống lĩnh mặt đất trong khoảng 160 triệu năm, thì thời gian tồn tại của loài người đến nay quả là quá bé nhỏ. Chúng ta chỉ là em út trong hệ sinh thái Trái Đất. Nhưng loài người là một sinh vật đặc biệt.

Con người tạo ra lửa, nấu ăn, may quần áo. Con người giao tiếp, trao đổi thông tin, chú ý đến cái đẹp, bày tỏ bản thân. Con người tò mò, tìm hiểu, giải thích và điều khiển tự nhiên xung quanh. Chúng ta làm chủ công nghệ kỹ thuật. Chúng ta thống trị tất cả các lục địa và sinh tồn trong bất kỳ điều kiện thời tiết nào. Chúng ta thám hiểm Nam Cực, lặn xuống biển sâu, bước trên Mặt Trăng, bay trong vũ trụ. Trái Đất tạo ra loài người và từ đó chúng ta cũng biến đổi Trái Đất hoàn toàn. Bộ mặt của hành tinh ắt hẳn sẽ không như ngày nay nếu không có con người ở đó.

Nhưng mối quan hệ đặc biệt và thân thiện đó giữa con người và Trái Đất đang trở nên xấu đi. Loài người đặt quá nhiều áp lực lên Trái Đất và Trái Đất bắt đầu bùng nổ. Những hành vi tiêu cực của chúng ta đang làm chuyển biến dữ dội môi trường Trái Đất. Và một trong số đó là *hiện tượng nóng lên toàn cầu*, được xem là cuộc khủng hoảng khí hậu nặng nề nhất mà con người gặp phải trong lịch sử.

Nóng lên toàn cầu là hiện tượng tăng nhiệt độ trung bình của không khí và các đại dương trong vài thập kỷ gần đây, diễn ra khắp mọi nơi và hâm nóng cả hành tinh, phá vỡ hệ sinh thái toàn cầu. Nguyên nhân chính gây ra điều này là sự tăng nhanh *hiệu ứng nhà kính* mà hẳn các bạn đã biết đến: con người đốt quá nhiều nhiên liệu, thải CO₂ vào khí quyển và tấm màn dày đặc này giữ nhiệt làm nóng Trái Đất.

Nóng lên toàn cầu làm cho băng ở Bắc Cực và Nam Cực tan ra, khiến mực nước biển dâng lên cao nhấn chìm các khu vực ven biển và gây lụt lội khắp nơi; những sinh vật chỉ sống được ở vùng khí hậu lạnh sẽ đứng bên bờ vực tuyệt chủng; nhiệt độ tăng còn gây nên hạn hán và làm cạn kiệt nguồn nước ở các quốc gia vốn có lượng mưa trung bình ít ỏi. Bạn có thể thấy rõ biểu hiện của những hậu quả này trong những năm gần đây: băng tan nhanh ở Nam Cực và Greenland, bão nhiệt đới ở Châu Á và cuồng phong ở Châu Mỹ tàn phá dữ dội, lụt lội và hạn hán nghiêm trọng cùng một lúc ở Châu Á, nắng nóng kỷ lục ở Châu Âu khiến hàng vạn người chết. Ở Việt Nam, chúng ta cũng đối mặt với những thảm họa thiên nhiên chưa từng có: Bão Xangsane với cấp độ lớn vượt mọi ghi chép từng có, rét mướt bất thường kéo dài kỷ lục ở miền Bắc, hạn hán kéo dài hủy hoại ngành trồng trọt và điện lực v.v.

Bạn thấy đó, hiện tượng này diễn ra trên toàn cầu. Chúng ta đang bước vào thời kỳ của hậu quả. Chúng ta cần ý thức được tầm nghiêm trọng của vấn đề, và ngay lúc này, chúng ta cần phải hành động để sửa chữa sai lầm và trả lại cho Trái Đất sự ổn định vốn có.

Chúng ta đã thấy dấu hiệu của những thay đổi to lớn diễn ra trên Trái Đất. Nhưng chúng ta thường phản ứng chậm chạp với những thứ diễn ra có vẻ từ từ, và thật khó để hình dung được những hậu quả trong tương lai mà hiện tượng *nóng lên toàn cầu* sẽ gây ra. Chúng ta cần một cú hích.

Một trong những người đầu tiên ý thức được hiểm họa này và tiên phong kêu gọi chống lại *nóng lên toàn cầu* là Al Gore, cựu phó Tổng thống Hoa Kỳ. Ông vừa được trao giải Nobel Hòa Bình năm 2007 vì những cố gắng không mệt mỏi trong nỗ lực cảnh báo mọi người và đề xuất những giải pháp giải quyết *nóng lên toàn cầu*. Hiện nay ông còn là chủ tịch của Liên minh bảo vệ khí hậu, một tổ chức phi lợi nhuận có mục tiêu thay đổi nhận thức của công chúng về tính cấp bách và các biện pháp giải quyết cuộc khủng hoảng khí hậu.

Hơn 1.000 buổi diễn thuyết của Al Gore suốt những năm qua là nguồn cảm hứng để đạo diễn David Guggenheim dựng nên bộ phim tài liệu *An Inconvenient Truth (Một Sự Thật Thật Lòng)*. Bộ phim là ghi chép chân thực nhất về thông điệp mà Al Gore luôn cố gắng truyền đạt. Trong phim, chúng ta hòa cùng những buổi thuyết giảng của ông khắp nơi trên thế giới về vấn đề này. Thông điệp của bộ phim rõ ràng và mạnh mẽ đến mức ngay sau khi xem phim, chúng tôi bừng tỉnh và nghĩ đến điều này (như một trong những câu cuối cùng trong phim): *Khuyến khích mọi người cùng xem bộ phim.*

Đó là ý tưởng đơn giản của cái mà chúng tôi gọi là chiến dịch *Nhiệt Huyết*, chúng tôi mong là có thể truyền được nhiệt huyết cho bạn. Và hy vọng khi bạn cùng đứng vào *Nhiệt Huyết*, bạn cũng sẽ truyền nhiệt huyết cho các bạn của mình.

Bạn thân mến,

Chúng ta, con người khắp nơi trên thế giới, cần phải giải quyết cuộc khủng hoảng này. Đây không phải là vấn đề chính trị, mà là vấn đề đạo đức. Chúng ta có đủ mọi thứ để bắt đầu, có lẽ ngoại trừ sự sẵn lòng hành động nữa thôi. Nhưng bạn biết đó, mong muốn hành động là một nguồn có thể đổi mới được. Hãy thay đổi nó!